

Fossiilivapaa liikenne

Pohjois-Savon ilmastofoorumi 3.2.2021

Kommenttipuheenvuoro:

***"Fossiilivapaa liikenne –
tekemistä vaille valmis"***

Patrick Hublin, maakuntainsinööri, Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

[Liikennejärjestelmäsivut](#)

Omasta taustasta

- Maakuntainsinööri Pohjois-Savon liitossa 11/2017 →
- Koulutus: suunnittelumaantieteilijä (aluesuunnittelija)
 - Suunnittelumaantiede – luonnonmaantiede – ympäristötiede – sosiaalipolitiikka
- Työtausta valtion alueellinen (Kuopio) liikenne- ja ympäristöhallinto 1997 →
- → kommentin tulokulma tyystin muu kuin tekninen ("insinöörimäinen")

Retorinen kysymys

Miksi julkisuudessa esitetty enemmän, mitä ainakaan ei saa tehdä kuin aitoja ratkaisuja ?

Esityksen rakenne:

1. "Filosofiaa"
2. Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma

Kommentin ”iskusanoja”

- **Muutos** – välttämättömyys, myönteinen mahdollisuus uuteen ja hyvään
- **Liikkumistarve**
- **Kulikutapa**
- **Elämänlaatu** – moderni lähestymiskulma (painotetaan LAATUA, ei määriä)
- **Taloudelliset ohjauskeinot**

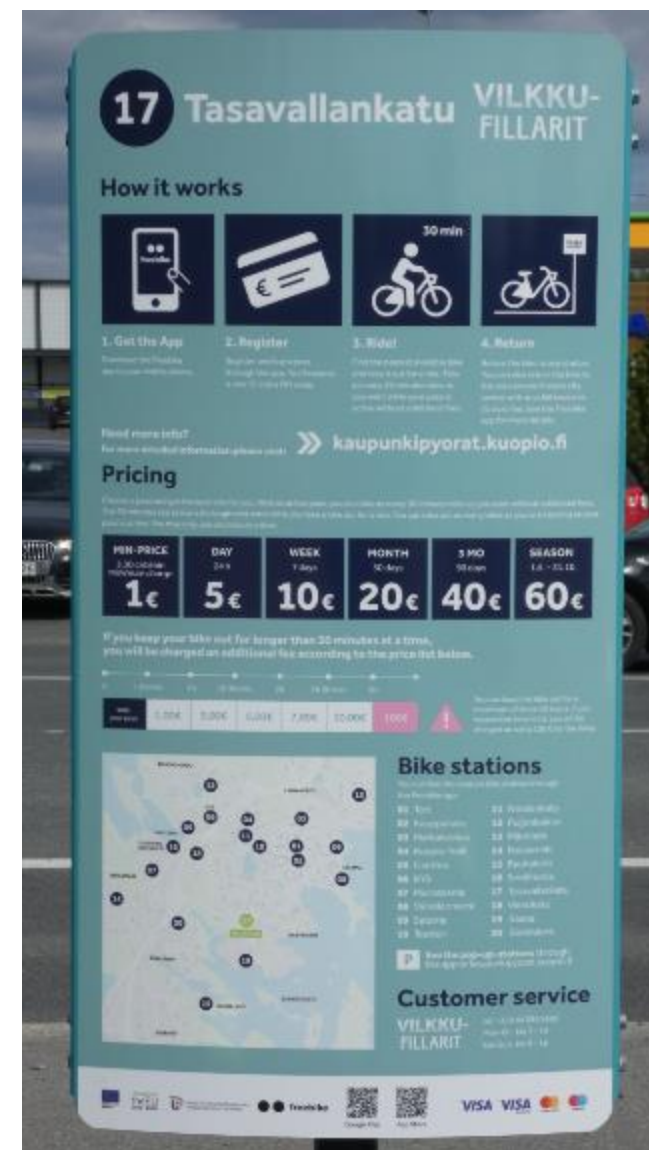
Liikkumistarpeeseen ja kulkutapaan vaikuttaminen

- tarpeellinen – tarpeeton – välttämätön – harkinnanvarainen (ei-välttämätön)
- **yhdyskuntarakenne**
- **maankäytön suunnittelu**
- hieman kärjistäen: **nykytilanne** – sekä yhdyskuntarakenne että liikennejärjestelmä – (= tulevaisuuden lähtötilanne – tänään on huomisen ensimmäinen päivä) syntynyt vuosikymmenien ja -satojen aikana hyvin tietoisesti ja yksinomaisesti henkilöauton ehdoilla

Muutoksen arkipäiväistäminen

- *Välttämättömyyden sisäistäminen → fossiilivapautumisen sekä päästövähennysten ja muiden ympäristöhyvien realisoituminen → mahdollisuudet moneen uuteen parempaan*
- arvot – asenteet – käyttäytyminen (*persoona*)
- tavat – tottumukset – valinnat (*arki*)
- ratkaisut – päätökset (*teot*)
 - henkilökohtaiset / yksilötason
 - yhteisöt
 - yhteiskunta

Uusi elämäntapa

- **oman henkilöauton omistamisen välttämättömyys** – autottomuus ei ole sairaus; se on valinta ja pitäisi olla myös yhä useamman tavoite
 - onko mahdollista ?
 - elämäntilanne, paikka
 - vaikutukset elämänlaatuun

Taloudelliset ohjauskeinot

- oikeudenmukaisuus – yhdenvertaisuus – tasapuolisuus/tasa-arvoisuus – kohtuullisuus ...
- eri ihmisryhmät – yksilöt – alueellisesti ...
- **useita joukkoliikennevaihtoehtoja** (hyvät pyöräilybaanat, aitoja matkaketjuja, ...) **vs. alueet, joilla palvelutason säilyttäminen ei voi olla tavoite, kun ei ole mitään tarjontaa – ei vuoroakaan !**

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän kehittäminen

Pohjois-Savon liikennejärjestelmä-
suunnitelma 2040

Ehdotus 1.2.2021
Pohjois-Savon
liikennejärjestelmätyöryhmä 8.2.2021

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän visio 2040

*Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon
elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä
kestävästi. Toimivat ja turvalliset yhteydet
ja liikennepalvelut mahdollistavat
kustannustehokkaat kuljetukset,
työssäkäyntialueiden toimivuuden ja
monipaikkaisen arjen sujuvuuden.*

*Visio ja kehittämisen periaatteet on muodostettu
edellisen sivun lähtökohtien pohjalta.*

Liikennejärjestelmän kehittämisen läpäisevät periaatteet

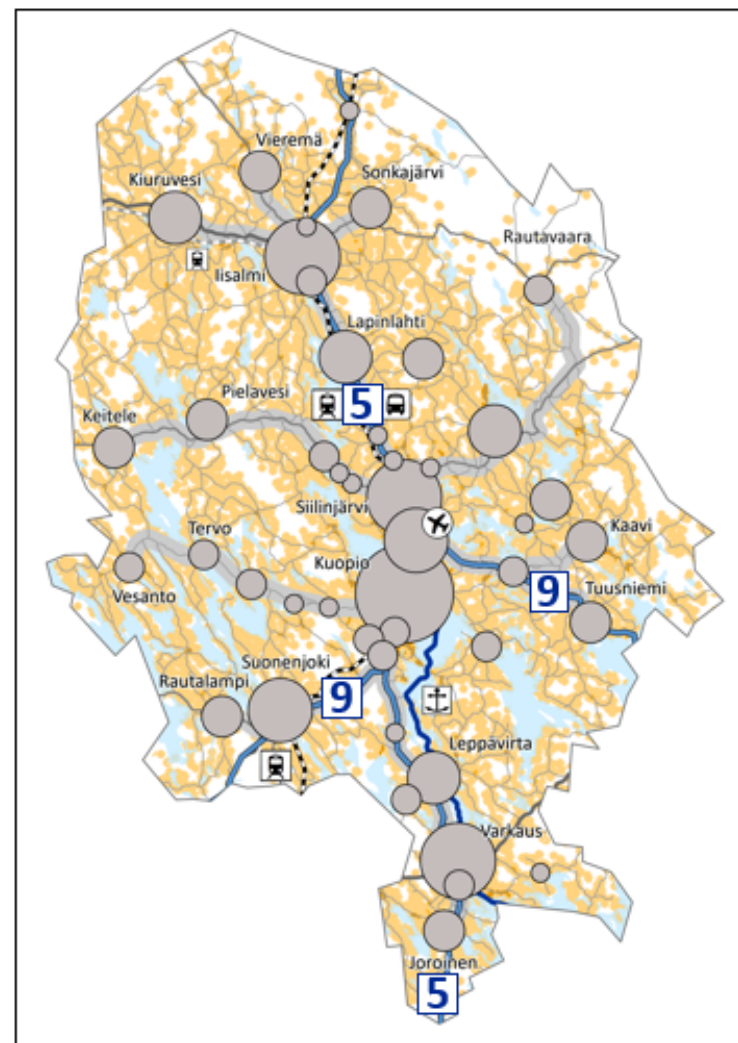
Keskeiset palvelutasopuutteet on tunnistettu eri näkökulmista

Visio ja kehittämisen periaatteet tarkoittavat erilaisia asioita erilaisille aluetyypeille. Visiota on tarkennettu ja konkretisoitu seuraavalla jaottelulla:

1. Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet
2. Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat
3. Haja-asutusalueet
4. Sisäinen saavutettavuus (työssäkäyntialueet ja kuntakeskusten väliset yhteydet)
5. Ulkoinen saavutettavuus (yhteydet muihin maakuntiin ja ulkomaille)

Jokaiselle aluetyypille on tunnistettu asiantuntijatyönä keskeiset palvelutasopuutteet verrattuna visioon.

Puutelistat eivät ole kaiken kattavat vaan sisältävät keskeisimmät nostot. Tähän on päädytty, koska suunnitelman on haluttu kattavuuden sijaan olla priorisoiva. Keskeiset palvelutasopuutteet perustelevat valittuja toimenpiteitä.

Pohjois-Savon YKR-taajamat väkiluvun mukaan sekä keskeistä infrastruktuuria.

Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet

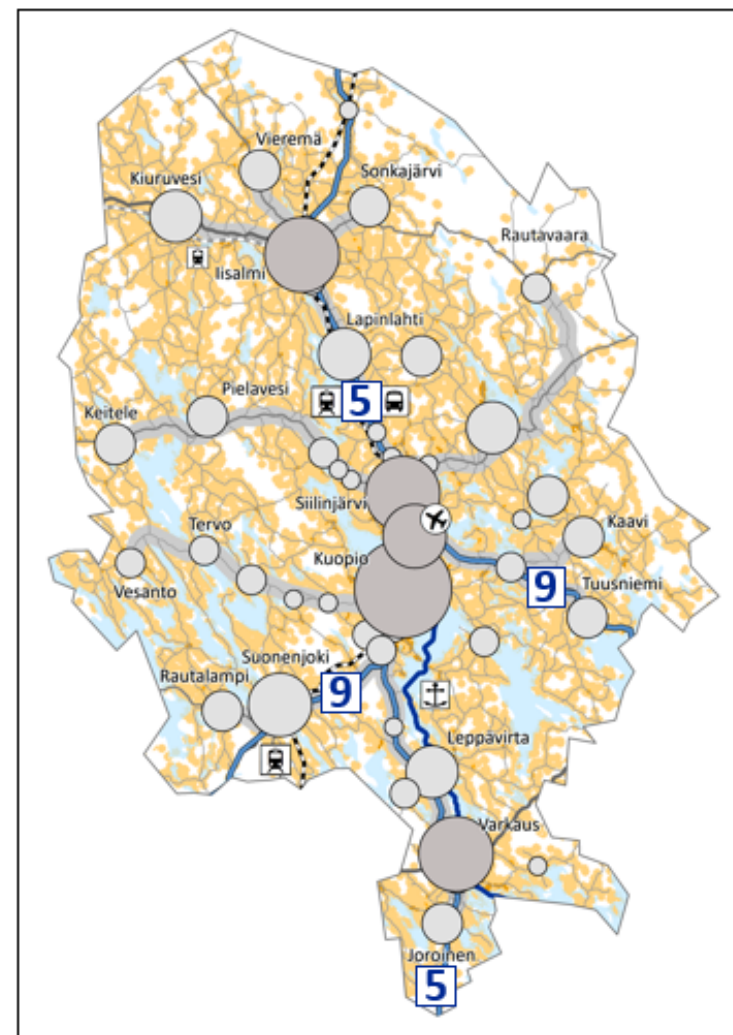
Mitä visio tarkoittaa Pohjois-Savon paikallisliikennealueilla?

- Kävelyn, pyöräilyn ja paikallisliikenteen kulkutapaosuus on kasvanut
- Ajoneuvokanta on uudistunut ja uusiutuvat käyttövoimat ovat lisääntyneet
- Kahden ja useamman auton kotitalouksien määrä on vähentynyt
- Maankäyttö on eheytyntä ja tukee paremmin joukkoliikennekysyntää

Mitkä ovat keskeiset palvelutasopuutteet nykytilan ja vision toteutumisen välissä?

- Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon
- Paikallisliikenteen harva vuorotarjonta iltaisin ja viikonloppuisin
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys
- Joukkoliikenteen kysyntäpohja

Tällä sivulla on kuvattu vain paikallisliikennealueiden sisäisiä palvelutasopuutteita. Keskusten väliset ja maakunnan sisäiset palvelutasopuutteet on kuvattu sisäisen saavutettavuuden osiossa.

Tummemmalla harmaalla kuvassa paikallisliikennealueen YKR-taajamat

Keskeisimmät palvelutasopuutteet verrattuna liikennejärjestelmän visioon 2040 - Yhteenvedo

Osa-alue	Keskeisimmät tunnistetut palvelutasopuutteet visioon 2040 nähden
Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet	- Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon - Paikallisliikenteen harva vuorotarjonta iltaisin ja viikonloppuisin - Vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys - Joukkoliikenteen kysyntäpohja
Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat	- Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon - Liikennepalveluiden ja erityisesti taksien tarjonta on vähäistä tai jopa olematonta - Henkilöautojen vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys - Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Haja-asutusalueet	- Seutu- ja yhdysteiden sekä yksityisteiden huono kunto ja hoidon taso - Liikennepalveluiden ja taksien tarjonta on olematonta - Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Sisäinen saavutettavuus	- Puutteellinen joukkoliikennetarjonta - Joukkoliikenteen käytön helppouteen liittyvät palvelut - Taajamien välisten matka-aikojen kesto - Junaliikenteen aikataulu ja vuorotiheys - Solmupisteiden puutteellinen palvelutaso
Ulkoinen saavutettavuus	- Rautateiden henkilöliikenteen matka-aika ja vuorotarjonta sekä matkaketjujen jatkuvuus ja solmupisteiden viihtyisyys - Liikenneverkon kuntopuutteet nostavat logistiikkakustannuksia - Vesikuljetusten heikko kilpailukyky suhteessa muihin kuljetusmuotoihin - Tie- ja raidekuljetusten turvallisuus, sujuvuus, ennakoitavuus ja kapasiteetti - Suorien kansainvälisten yhteyksien vähäisyys - Lentoliikenteen vuorotarjonta ja hintataso

Infrastruktuuriin liittyvät toimenpiteet (2/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho
Keskustojen, taajamien ja asuinympäristöjen suunnittelu kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennelähtöisesti (maakunta- ja kuntakaavoitus)	Pohjois-Savon liitto ja kunnat
Keskeisimpien kävelyn ja pyöräilyn väylien jatkuvuuden, käytettävyyden ja turvallisuuden varmistaminen sekä myönteisen pyöräilykulttuurin kehittäminen	Kunnat
Liikenneturvallisuussuunnitelmissa tunnistettujen toimenpiteiden toteuttaminen	Kunnat, ELY-keskus ja muut mukana olevat toimijat
Kasvatetaan rahti- ja matkustajasatamien vastaanottokykyä isommalle laivoille Saimaan kanavan sulkujen pidentämisen myötä	Kuopion ja Varkauden kaupungit
Toteutetaan Itä-Suomen logistiikka-alue (Kuopio, <u>Matkus</u>) ja yhdistettyjen kuljetusten terminaali	Kuopion kaupunki (edistäjänä)
Huomioidaan tieliikenteen uusien käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin tarve maakunta- ja kuntakaavoituksessa	Pohjois-Savon liitto, kunnat
Laaditaan Pohjois-Savon tietoliikenneverkon tavoitekuva	

Liikennepalveluihin ja tietoon liittyvät toimenpiteet

Toimenpiteet	Vastuutaho
Kehitetään matkakeskuksia sekä muita liikenteen solmupisteitä (mm. viihtyvyyden, palveluiden, tiedon saatavuuden, liityntäpysäköinnin ja saavutettavuuden osalta)	Edellyttää laajaa yhteistyötä, aktiivisena toimijana kys. kaupunki/kunta
Kehitetään palveluiden helppokäyttöisyyttä sekä informaation selkeyttä ja riittävyttä	Kunnat, ELY-keskus, Traficom, Pohjois-Savon liitto
Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia konsepteja liikennepalveluiden tuottamiseen	Kaikki
Edistetään yksilölähtöisten liikkumispalveluiden syntymistä	Kaikki
Edistetään älyliikenteen ja automaattisen liikkumisen toimintamahdollisuuksien parantumista	Väylävirasto
Selvitetään edellytykset lähijunaliikenteelle välillä Suonenjoki–Kuopio–Iisalmi	Kuopio ja radanvarren kaupungit ja kunnat

Jatkuva liikennejärjestelmätyö Pohjois-Savossa

Kaikkien ryhmien tarkoituksena on myös tiedonvälitys osapuolten välillä

Itäisen Suomen yhteistyö (6 maakuntaa)
(*liitot, ELYt*): Alueen yhteiset asiat

Itä-Suomen liikennestrategiaryhmä (3 maakuntaa)
(*liitot, ELY, Väylävirasto, Traficom*):
Näkemyksen muodostaminen keskeisistä kehittämistarpeista

Itä-Suomen liikennejärjestelmätyöryhmä
(*liitot, ELY, seuturyhmien pj:t, Väylävirasto, Traficom*):
Näkemyksen muodostaminen alueella tehtävästi työstä

Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä
(*liitto, seuturyhmien pj:t, kauppakamari, SKAL, LAL, Finavia, ELY, Ficom, Väylävirasto, Traficom*):
Maakunnallisten tarpeiden tunnistaminen

Ylä-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä
(*kunnat, Pohjois-Savon liitto, ELY*):
Näkemyksen muodostaminen alueella tehtävästä työstä

Kuopion seudun liikennejärjestelmätyöryhmä
(*kunnat, Pohjois-Savon liitto, ELY*):
Näkemyksen muodostaminen alueella tehtävästä työstä

Keski-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä
(*kunnat, liitot, ELY*):
Näkemyksen muodostaminen alueella tehtävästä työstä

Käsiteltävien asioiden taso

Näiden lisäksi Pohjois-Savossa on erillisiä liikenneturvallisuutta ja joukkoliikennettä käsitteleviä työryhmiä